

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף כ"ט - ל'
הלכות נטילת ידיים שחרית ר' אות ט-יג

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' **0527111070**

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

ליקוטי הלכות או"ח דף כ"ט - ל' נטילת ידיים ד' אות ט-יד

רביה"ק מחזיר אותנו פנימה לתוך השדה ששם אנו גדלים

בהלכה זאת מוהרנ"ת נותן לנו לטעום מגן ערן, ומגלה לנו מהו הכח של רביה"ק בעל השדה, לקחת את הנשמה של כל אחד מאיתנו, להכניס אותנו בפנים לתוך השדה ששם גדלים הנשמות בתוך הגן ערן, שם יש טעם בתפילה שנעשית אחד, וכן טועם אור כל דיבור בברכה, השכל גדול בתורה ועבודת בישוב הדעת. כי האדם נופל החוצה ורבינו מחזיר אותנו. ר' נתן ממשיך לנו את ההשאה של הצדיק, הכח של הרבי, להחזיר אותנו לתוך הדעת, ישוב הדעת בלי ספקות ובלבולים, דעת שיוכל לבון בתפילה, ללמוד ולזכור ולחשוב בדברי תורה, ולבנות את השכל בעבודת ה'. וזה ע"י שזוכים בכח של רביה"ק לזריחה והתעוררות גדולה, התעוררות של תשובה בגדולת ה', שמבינים את האמת לאמיתו, מה שזוכים בציון של הרבי, ובהתבודדות, בלימוד ספרי רבינו וספה"צ והזה"ק, שם זוכים לזריחה, ומהזריחה הזאת אנו צריכים לבנות את המוח שלנו.

אי אפשר לחיות עם 'זריחה' כל היום, ומוכרח להכין כלי ולבוש להשאר עם

הרשימו

אלא שהזריחה הזאת היא למעלה מגדר הדעת, לא נתפס בהדעת. אי אפשר לחיות עם זה יום שלם, רק יש לו רשימה שנשאר ממנו, וצריך האדם שיעשה כלי לזאת הרשימה. וכמו שלמדנו לעיל באות ח' שזהו ענין לבישת ציצית בכל יום, לבוש הוא ענין של כלי, שכל הדרך שאדם מסתכל על האמונה יהיה מצומצם בלבושים, יבין שזה שייך לחיים שלי, אני לומר, אני מתפלל, אני צריך ליראה את ה' ולקיים את התורה, שזהו בחי' ציצית שמקדש את הלבושים, ומסתכלים ע"י ציצית אל התכלית, שהוא שקול כנגד כל התרי"ג מצוות, ובהמשך מבאר ר' נתן כי הכלים והלבושים הם בעצמם המציאות שאדם משעבר את עצמו לעול תורה ומצוות, עכשיו צריך להתכונן לתפילה הזאת, לסדר הזה, חושב על הלבוש הזה, ובתוך הלבוש הזה נמצא השארת הזריחה, שתופס איך ה' איתי ואצלי. כי אלו הכלים הפשוטים שעושה בפשטות, הם כלי ולבוש למציאות ה' בעולם.

ובכל מה שלומד איזה ענין בתורה, ומסתכל וחיפש בדברי רבינו, עם חבר, או לבד אם הוא יכול, כל מה ששמע, למד בהתחדשות, וזכה לאיזה הארה, הארה הזאת נשאר ממנה רשימו, שהוא מבין משהו אך לא נתפס בו, אך ע"י הכלי, שזה השעבוד לתורה ומצוות, ע"י הלימוד שלמד, וחושב על זה, ע"י שמתנהג במדות טובות, ע"י שעובר על עצמו, זהו הכלים והלבושים שבהם נתפס הרשימו של הזריחה. ועי"ז ינצל מהתגברות הצער והיגון שבאים אחר הביטול הראשון.

ענין הזה הוא יסוד החיים. הרבה אנשים מחפשים לבנות את השכל, ולא יודעים איך, הנה היה להם זריחה והתעוררות גדולה, והנה אח"כ לא נשאר מזה כלום. כמו שר' נתן מתאר את זה בהרחבה.

אור התפילין נמשך בכל יום מהרשימו של הזריחה שהיה לו אתמול

וכאן באות ט' עובר לענין התפילין ואח"כ חוזר שוב לענין הציצית. ט) ועל-כך הקשו כל התורה לתפילין, כמו שכתוב (שמות יג), "ולזכרון בין עיניך", למען תהיה תורת ה' בפיה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין לה) כי אור הרשימו מן הבטול הנ"ל היינו כשארם זוכה לביטול זריחה, תשובה והתעוררות, גם ע"י הזמנים הקשים שעובר עליו, הוא בורח לה' ומתבטל לגמרי, זהו התפילין, עצם הביטול הוא בחינת תפילין שהם עקר הדבקות להשם יתברך, שם בתוך הביטול הוא יודע מה זה טוב, מה זה 'כי אני ידעתי כי גדול השם', יודע את זה בידיעה ברורה, ואח"כ זה נעלם, ואינו יודע ממש, הוא רק זוכר שהוא ידע, זהו בחי' המוחין דקדושה שאנו מניחים תפילין בכל יום, שממשיך עלינו רשימה של יציאת מצרים, רשימו של המוחין של אתמול כמ"ש בזה"ק ובכתבים, היינו שזה הרשימה של הזריחה והמוחין שהיה לו אתמול, שהם עקר אור הזריחה של הרשימו פמוכן בכמה מקומות. וזה בחינת כל התורה והמצוות שנמשכין משם, כי תורה ומצוות נכלל בענין הציצית והלבושים כמ"ש להלן, כשארם חושב על מצוה, מקיים את המצוה, זהו הלבוש, כשרוצה להתנהג כראוי, ע"פ תורה, זהו הלבוש, כשלומד דברי הצדיקים, ודברי רבינו, חושב על זה, זה מעורר אותנו, זוכה לחדש משהו בזה, איך לקיים את זה, זהו הלבוש. היינו שלוקח את הרשימה עם הלבוש, זהו בחי' שהתלבש בציצית, הכין את הכלי מקודם, ואח"כ מכניס בתוכו את הרשימה, זהו ציצית ותפילין שכלולים מכל התורה. כמבאר בהתורה הנ"ל על מאמר רבותינו זכרונם לברכה, וכל אחד מראה באצבעו וכו', עין שם כלל ענין מראה באצבעו, היינו שמסתכל בעיניו אל התכלית, אל השי"ת, אפי' אח"כ, לא רק בזמן הזריחה שרואה את התכלית, גם כשחוזר לעוה"ז הוא מתקשר אל הלבוש, ורוצה להזכר באמונה, כשהרשימה נכנס בלבוש אז נהיה ראייה, הוא רואה את ה' בתוך המצוה, בתוך הלימוד שלמד, בתוך מציאות השכל הישר ששורה בו חזק חזק, זהו עיקר הקדושה. וממש מראה באצבעו, כי מרגיש את זה ממש.

כל יהודי יש לו זריחה והתנוצצות בכל יום! רק תהיה מודע לזה

וציצית הוא בחינת תקון הלבושין, שהם הכלים, הכלים הם מצוות התורה, הרצון לעבוד את ה', בדרך שנמצא את ה' במה שעושים, וצריך לזכר את הכלים פדי שיהיו הכלים זכים ויוכלו לקבל אור הרשימו ולא תעבר מהם כי אם היה האדם זוכר היטב אור הזריחה של הרשימו הזאת שמיארה בכל אדם בכל יום לכל אחד לפי מדרגתו, אם אדם היה זוכר את הביטול הזה, שברוך כלל נדמה לו שזה פעם בשנה, פעם בחודש או פעם בשבת. אך כאן ר' נתן אומר שכל אדם יש לו זריחה בכל יום! ה' מאיר לך היום זריחה של דעת. אם היינו רבוקים בזה, היינו אנשים אחרים לגמרי, היינו רבוקים בה' ממש, מלאים יראה ושמחה, ולא מתקררים ולא נופלים, בודאי היה רבוק בהשם יתברך תמיד, אך מוחמת גשמיות ועבירת הכלים היינו שאדם חושב על דברים שהוא צריך לעשות, תפילין ציצית ותפילה, כמו סידורים יומיים, בלי לחשוב לשם שמים, ואז אין הכלי מזוכך, ואינו יכול לקבל אפילו אור הרשימו ועל-ידי זה עוברת ונשפחת ממנו, והרשימה לא יכולה להביא לו את הזריחה, על-כך צותה עלינו התורה להתלבש בציצית בכל יום פדי לזכר הכלים והלבושים, פדי שיוכלו לקבל אור הרשימו, שהיא פלל מצות התורה. וזהו, "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו'" כי על-ידי ציצית, שהם בחינת תקון כלי המוחין, זהו עיקר הנושא המדובר כאן, ר' נתן מבאר לנו באר היטב איך לבא לתקון כלי המוחין,

כמו שמראה לנו איך להיות ברביקות באור אין סוף, בהתעוררות. הוא גם מזהיר אותנו לעשות כלים לקבל את זה אח"כ עם הלבוש של הציצית, וכן לקבל את הרשימו של המוחין בתפלין, היא המתנה המופלאה שהרבי נתן לנו, ור' נתן מאיר לנו בהלכה הזאת, אשרינו אם נזכה לשמוע היטב מה שר' נתן אומר לנו כאן. על-ידי זה נקשרת היטב הזריחה של הרשימו במוח וזוכרין אותו יתברך היטב, שזהו בחינת כלל מצות התורה שיוצאין משם בנ"ל. כי בכח קשרי הציצית הוא קושר עצמו להשי"ת, לאור הזריחה.

ציצית כלליות הלבוש והכלי אל הזריחה

זהו בחינת סמיכת ציצית ותפלין שישראל לזבשין בכל יום טלית ותפלין, כי תפלין הם בחינת אור הזריחה של הרשימו בנ"ל. וציצית הם בבחינת תקון הכלים והלבושין כדי שתהיה הרשימו נקשרת בהם ולא תעבר מהם בבחינת 'למען תזכרו', בחינת וראיתם אותו וזכרתם וכו' בנ"ל ועל-כן ציצית קדם לתפלין, כי תחלה צריכין לתקן ולזכר הכלים כדי שיוכלו לקבל אור הזריחה של הרשימו בזה צריך הרבה להתעסק מקודם, ברצונות כיסופים והתבודדות, לברוק את כל המעשים, ולרצות לקיים מצוות, ולעסוק בתורה ולהיות צדיקים, זהו הכנת הכלים, שיוכל להתקיים הרבר ואחר כך ממשיכין הזריחה של הרשימו, שהם בחינת תפלין, שהם עקר הדבקות בו יתברך שנמשך מאור הזריחה הנ"ל. ואז זוכרים יציאת מצרים, אהבה ויראה הקרושה, והרעת הגדול המזבא בס"ח באור התפלין. ועל-כן מצות תפלין גם כן בעינינו, כמו שכתוב (שמות יג), "ולטוטפת בין עיניך" כי עקר אור התפלין נמשך על-ידי תקון העינים, על-ידי הסתכלות העינים אל התכלית שמשם ממשיכין אור הזריחה של הרשימו הנשאר משם, שמשם אור הגדול של התפלין וכו'ל:

י ועל-כן המצוה בתכלת שהוא התחברות שחור ולבן פירוש וכמו שכתוב במקום אחר (סימן י"ח), הינו בחינת כלל התורה שהיא בחינת איש שחורה על גבי איש לבנה, אש לבנה הוא אור אין סוף, אלא שהוא בתוך הכלים של פשטות ותמימות קיום המצוות, כי כל התורה נמשך משם מבחינת הסתכלות אל התכלית, שהיא בחינת תכלית שמצוה לראותו תמיד, כמו שכתוב "וראיתם אותו וזכרתם" וכו'ל: זהו ענין תכלת, שהלבוש יהיה כלול מלבן ושחור, היינו שחרות עוה"ז אך הוא לבן לגמרי, יש שזוכים בפשטות לתכלת לאחר שנתגלה התכלת. והעיקר לזכור התכלית ע"י התחברות השחור עם הלבן.

'מצוה' לשון התחברות עם אור הזריחה, 'עבירה' לשון העברת הזריחה מבלי להתייחס אליה

יא) וזה לשון מצוה שהוא לשון התחברות, מלשון צוות וחבור, כי על-ידי כל מצוה ומצוה ממצות התורה מצותין ומקשרין ומחברין אור הזריחה של הרשימו אל כלי המחין, שעל-ידי זה מקשרין בו יתברך זהו הפלא הגדול שהצדיקים מגלים לנו, מה זה מצוה, שע"ז אנו מתחברים להשי"ת, לא רק עצם הקיום בפשטות, אלא העיקר להתעורר בתוך זה לזכור את הארה שהיה לי בזמן האחרון, שאני זוכר את ההארה, ולהתעורר ביראה לפני ה', דביקות בה' ואמונה, ובמצוה הזאת נעשה לבוש וכלי לרשימו של הזריחה, כי עיקר המצוה הוא להיות מקושר לה'. ולהפך עברה ח"ו, הוא לשון חלף ועבר, שעל-ידי העברה ח"ו, חולף ועובר ממנו אור הרשימו הזאת לכן כשיש לאדם עבירות, אין אדם יכול לזכור הרשימו, קשה לו להאמין בה' מחמת פגם

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ט - ל' נטילת ידיים ד' אות ט - יד

המוחזק, ולא יכול להתפלל ולהתבונן, כי אינו יכול להתקשר אל הרשימו. וכמעט יורד מדעתו ע"י התווה והריקנות שלאחר העבירה, כי נאבדה ממנו האמונה, ואין חייו חיים.

ועל-כן מצוה גוררת מצוה ועברה גוררת עברה, פי על-ידי המצוה מקשרין ומחברין לעצמו אור הזריחה של הרשימו הנ"ל, שעל-ידי זה נתקשר ונתדבק להשם יתברך ועל-ידי זה נמשכין עליו בכל פעם אור קדשת שאר המצוות המצוה נותן לו שמחה וחשק וקדושה, ונכנס לאור של קדושה ע"י תיקון המוחזק וזוכין לקימו, פי כל המצוות נמשכין משם לכן תתחיל בדבר טוב, זה יביא לך עוד מצוה, שזהו העיקר להתחיל בכל פעם התחלה חדשה, תתחיל משהו, אח"כ תזכה להכנס יותר בפנים, כשתקבל את הכלי אל הזריחה, שזהו עיקר תיקון המח והרצון בלב, וכן להפך בעברה ח"ו, פי עקר קדשת ישראל הוא לזכות להתכלית הנ"ל, הינו להתקשר ולהכלל באור האין סוף על-ידי קדשת התורה והמצוות שנמשכין מהזריחה הנמשך משם, אשרי המשתדל בכל עת להמשיך על עצמו אור הזריחה הזאת, אשרי לו.

אנו לומדים כאן ברברי ר' נתן, שמעביר לנו מה שהרבי רצה, וזה ממש מפליא פלאות, שזה עבודה ששייך לנו, כי זה לא דף גמ' וש"ע והתבודדות שצריך ללמוד ולעשות לבד, ר' נתן מדבר כאן מענין שזה בוודאי חלק מהתבודדות, וחלק ממה שאדם בורח לה' בכל מה שעובר עליו יסורים בגשמי ורוחני, ר' נתן מדבר כאן בלשון 'אשרי לו', 'אשרי המשתדל בכל עת', שהוא דרך הצדיקים המייחדים יחודים ומתדבקים בהש"ת בכל עת, ומעלים ומייחדים הכלים והלבושים חזרה לגמרי למעלה למעלה, בכח רבינו ר' נתן מעביר לנו שיש כאן דבר שכל אחד יכול להתדבק בה'. שזהו עיקר ענין רבינו להיות רבוק בה'. זה החיים שלנו. בכל הלכה והלכה ר' נתן מראה לנו את זה באר היטב, איך להתדבק חזרה לה' בכל מה שעובר עלינו. וכאן אומר 'אשרי המשתדל בכל עת להמשיך על עצמו אור הזריחה הזאת', היינו ע"י שמתפלל בכונה, ובכמה מילים הוא זוכה לביטול כזה, כמ"ש בסי' ד'.

גם במדרגות הכי נמוכות מאיר זריחות האור, הבחירה ביד האדם לתפוס בה

וכלליות ההשתדלות באור הזריחה הוא שאדם יבטל את עצמו בכל מה שקורה לו. ידע שה' מנהל הכל, ויעזוב כל היראות ואהבות המבולבלות, רק כיסופין להיות כרצון ה', והבחירה חפשיית בכל אדם, בזה תלוי הבחירה של האדם פי בכל אדם מאיר בו אור הזריחה הזאת, מה שכתוב בשיחות הרין אות א' ובלקו"מ סי' ד', ענין הביטול לאא"ס, הנה כאן ר' נתן אומר שזה שייך לכל אחד ואחד, ובה צריך לקום בכל בוקר מיד, שיהיה כלים, נטילת ידיים, ויציעית ותפילין, כי אפלו במדרגות התחתונות מאיר אור האין סוף, פי אור האין סוף אינו נפסק לעולם, אפ"ל הוא רחוק מה', רחוק מהתורה, ידע שה' נמצא כאן ומחיה ומהוה את הכל, וכך יוכל לחזור לה', הוא מחיה אותי, אפ"ל שעובר עלי מה שעובר, בכל זאת הוא ית' נמצא כאן, אני רוצה את השם, רוצה את השם. וכמוכן בכתבי האריז"ל שאפלו בתכלית העשיה מלבש בחינת קו המאור הנמשך מאין סוף, בלשון סודות התורה זה נקרא רגלי עתיקה, שהקו יוצא עד הסוף ממש, עין שם רק שהוא פהעלם גדול ובלבושים רבים מאוד בעוה"ז יש לבושים, גויים, הסתרה, טבע, אבל כל מי שרוצה לדבק את עצמו בהשם יתברך יכול לדבק את עצמו מפל מקום שהוא, כמו שאמר אדמו"ר ז"ל בכמה וכמה לשונות בכמה וכמה מקומות. רבינו אמר שהעיקר הוא לצעוק 'מבטן שאול שועתי', ומכל מקום ממש יוכל לדבק עצמו להש"ת, יהיה מה שיהיה, ויהיה מי שיהיה, רבינו אמר את זה בכמה וכמה לשונות ועל זה נאמר, "אשרי איש שלא ישפחך

ובן אדם יתאמץ בך" אפי' אם עובר מה שעובר פי צריכין התאמצות והתחזקות גדול מאד לזה וכל מי שהוא במדרגה נמוכה ביותר צריך להתחזק ולהתאמץ בזה יותר ויותר, כי גם בתקוף החושך בגיאי צלמות ה' ירחם, כל הירידות וכל הצרות והבעיות, גם שם יכולין להמשיך על עצמו אור האין סוף על-ידי שישתוס עיניו ויבטל עצמו איזה שעה בפחינה הנ"ל דקה אחד של ביטול להשי"ת, יוכל להמשיך תמיד. ועל זה נאמר (תהלים כג), "גם פי אלף בגיאי צלמות לא אירא רע פי אתה עמדי" וכתוב (שם קלט), "גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשכה באורה" וכתוב (מייכה ז), "אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחושך ה' אור לי" והבין היטב למעשה: הבן היטב למעשה, הציור הנפלא והנורא הזה שר' נתן מביא לנו, בוודאי כל אחד יכול להתבטל לה' כמה וכמה פעמים, ור' נתן מדגיש כאן שכרי שתצליח, זה לא רק ענין ביטול לאא"ס, כי זה לא ישאר, כי ארובה הצער והיסורים והנפילות יחזרו אליך, ולא תבין מה קרה, הרי קיימתי כבר העצה להמשיך עלי ביטול לאא"ס, לילה כיום יאיר, נו, איפה אור היום? מתי יגיע כבר?

סכנה גדולה מאד לדבר רק מאור אין סוף, ולשונות של ביטול בלבד

לכן הקדים לעיל והמשיך להלן, שזאת הזריחה צריך להכין כלים להשימו של הזריחה, לא רק להתבטל לאא"ס, אלא ללמוד, להתבודד, לעשות משהו, לבא לישוב הרעת, רצון לקיים תורה, להסתכל בנקודות טובות, לשמח את עצמך, ואז יאיר לך הזריחה בישוב הרעת, שתוכל לעשות חבילות מצוות, עד שתיכנס לישוב הרעת, תוכל ללמוד משהו, ולהתפלל בנוה, ולבנות את הרעת היטב מה שצריך לשוב בתשובה שלימה.

ובזה מתחברים דברי רביה"ק בעומק לחכמת הבעש"ט, האריז"ל והזה"ק, לחיות בכל האור שלהם בתוך מצוות בתמימות ופשיטות שהם הכלים לקבל ולחבר הזריחה אל הרשימו.

ויש להדגיש שכלל הענין הזה של ביטול לאא"ס, הרי עיקר תיקון העולמות הם לבושים ע"ג קו האא"ס, וצריך לזה כלים לקבל אא"ס, רק הצדיקים המופלגים במדרגה מופלאה עלו למקום גבוה, רק הם יש להם כלים לזה, לכן הם יכולים להאיר בנו שנוכל להתבטל לה', לכן מה שאצלינו זה זריחה, אצלהם זה דבר פשוט כבר, המציאות הזאת שהשי"ת נמצא, אנו מתבטלים לזה, וצריכים לדעת את זה, זה לא מדרגה שלי, וזה לא משהו שמדברים עם השני, אם תדבר מזה עם מישהו אחר, אתה מקלקל את המתנה שה' נתן לך, זהו העצה של רבינו, שאתה עושה עכשיו תשובה לה', ומקבל הארה מופלאה של אא"ס, תדע שאינך ראוי לכלום, ואח"כ תעשה לזה כלים, לתפוס את הרשימה ע"י הכנת הכלים, אם יזהר אדם לעשות את זה כראוי, יזכה לבנות המח, ולבא לקיום התורה והמצווה. כי אם יש עבירות ח"ו, הזריחה הזאת בורחת ומתבטלת.

לכן צריך לציית לר' נתן, כמו שהוא מלמד איך להתנהג עם הזריחה הזאת, מזהיר לנו ממש, להבין היטב למעשה, אשרי הממשיך לעצמו הזריחה בתוך הכלים, היינו להתחזק עם חברים בדברי רבינו, ולהלביש את הזריחה בתוך אלו הדברים, ועי"ז יהיה לו דרך ברורה בעבודת השם, בישוב הרעת, והיסורים מתבטלים, ומקבל דרך איך לעבוד את ה' בבית וברחוב, ומתלהב לבו בעבודת ה', כי הזריחה מדליק ומלהיב את הלבושים, שזהו הדרך שזה עומד וקיים באמת.

בשזוכים ללבושים זכים, יוכל לעלות ולרדת בלי יגיעה

יב) וזה בחינת צְמֹר ופְשִׁתִּים, שְׁעָקָר הַבְּגָדִים הֵם שֶׁל צְמֹר ופְשִׁתִּים, (עיין מנחות לט) ומהם עָקָר הַצִּיצִית, כִּי עָקָר הַבְּגָדִים נִעְשׂוּ אַחַר חֲטָא אָדָם הָרָאוּן, כִּי מִקְדָּם כְּתִיב (בראשית ב'), וַיְהִי שְׁנֵיהֶם עֲרִמִים וְכו' וְאַחַר כֵּן (שם ג'), "וַיַּעַשׂ ה' לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנֹת עוֹר וַיְלַבִּישֵׁם" וּמִשָּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַמְּלֻבוּשִׁים שְׁבָעוּלָם, כִּי מִקְדָּם הָיוּ יְכוּלִים לְכַלּוֹל וּלְהַתְבַּטֵּל בְּאוֹר הָאֵין סוּף בְּכָל עַת בְּנָקֵל וּלְהַמְשִׁיד הָאוֹר מִשָּׁם בְּלִי לְבוּשִׁים עֲבִים רַק בְּלֻבוּשִׁים זָכִים וְצָחִים מְאֹד בְּבַחֲיַת כְּתָנֹת עוֹר הַצְדִּיקִים יֵשׁ לָהֶם הַרְבִּיקוֹת הַזֶּה, אִינֵם צְרִיכִים לְבִנּוֹת לְבוּשִׁים, זֶה כָּבֵר בְּנוֹי, וּמְמִילָא אִינֵם צְרִיכִים לְבִנּוֹת כְּלִים, הֵם כָּבֵר שֵׁם כִּי קִדְּם הַחֲטָא הוֹשִׁיבוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּגֵן עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ שִׁיזָכֶה שֵׁם לְהַתְעַנֵּג עַל ה' לְחַזוֹת בְּנֵעָם ה' לְהַכְלִיל בְּאוֹרוֹ הָאֵין סוּף בְּרָצוּא וְשׁוֹב לְהַתְבַּטֵּל לְעֵלֹת לְהַשְׁגָּה אֲלֵקִית, וְאַחֲ"כ לְחַזוֹר לְפִשְׁטוֹת, בְּכָל עַת בְּלִי יְגִיעָה זֶה פְּשׁוּט שׁוּזָה קְשׁוֹר וּלְהַמְשִׁיד הָאוֹר מִשָּׁם עַל-יְדֵי לְבוּשִׁים זָכִים מְאֹד, בְּחִינַת כְּתָנֹת אוֹר, אוֹר עִם אֲלָף כִּי זֶה הִיא עָקָר יְשִׁיבָתוֹ שֵׁם בְּגֵן עֵדֶן, כִּי שֵׁם מִתְעַנְּגִים עַל ה', כְּשִׁישׁ לְאִדָּם מִח נָקִי, יֵשׁ לוֹ לְבוּשִׁים, אִזּוֹ הוּא יְכוּל לְעֵלֹת וּלְרִדָּת, וְחִי בְּגֵן עֵדֶן, יֵשׁ לוֹ תְּמִיד כְּלִי לְתַפּוֹס אֶת הָאוֹר, וְזֵהוּ הַשְׁדָּה, שֶׁהַצְדִּיק עוֹסֵק לְהַכְנִיס וּלְהַחֲזִיר אוֹתָנוּ לְגֵן עֵדֶן הַזֶּה, לְחַזוֹת בְּנֵעָם ה' וּלְהַתְעַנֵּג עַל ה' כִּי בְּגֵן עֵדֶן הוּא בְּחִינַת בְּטוֹל הַנֶּ"ל, עֵין לֹא רֵאתָהּ וּמִשָּׁם מִמְשִׁיכִין הָאוֹר וְנִרְשָׁם בְּבַחֲיַת הַגֵּן שֶׁהוּא מְקוּם זָךְ מְאֹד שֶׁשֵּׁם יְכוּלִין לְקַבֵּל בְּקִלּוֹת אוֹר הַזְרִיחָה שֶׁל הַבְּטוֹל הַנֶּ"ל וְכִמְבָאָר בְּסוּף הַתּוֹרָה הַנֶּ"ל, שֶׁזֶה בְּחִינַת גֵּן עֵדֶן, בְּחִינַת מִשָּׁה וְאַהֲרֹן, עֵין שָׁם.

כִּי הַגֵּן עֵדֶן הוּא בְּחִינַת הַשְׁדָּה הַקְדוּשָׁה הַמְּבֹאֲרָת בְּתַחֲלַת הַתּוֹרָה הַנֶּ"ל שֶׁשֵּׁם גְּדֻלִים כָּל הַנְּשָׁמוֹת וְכו', שֶׁזֶה שִׁיד לְעֵנֶן בְּטוֹל הַכְּתוּב שָׁם, כִּי הַגֵּן עֵדֶן הוּא הַשְׁדָּה אֲשֶׁר בָּרָכוּ ה', הַצְדִּיק רוֹצֵה לְהַכְנִיס אוֹתָנוּ חֲזָרָה לְשִׁדָּה, שְׁנוֹכָה לְהַתְרַבֵּק בְּתַכְלִית, כְּמוֹ שְׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹנֵם לְבִרְכָה (זוהר בראשית דף קכח) כִּי עָקָר תִּקּוֹן הַנְּשָׁמוֹת שְׁבָעוּדָה הוּא שִׁיזָכֶה לְהַכְלִיל בְּאוֹר אֵין סוּף וּלְהַתְעַנֵּג עַל ה', שֶׁזֶה עָקָר תְּכִלִּיתֵנוּ, עָקָר תְּעַנּוּג עוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא שְׁעִשׂוּעֵי גֵן עֵדֶן, שֶׁהוּא עוֹלָם הַנְּשָׁמוֹת אִדָּם צְרִיךְ לְזַכּוֹת בְּעוֹדָה"ז שִׁיחִיהָ לוֹ אֶת הַכְּלִים, שִׁיכּוֹל לְהַתְעַנֵּג עַל ה' בְּרָצוּא וְשׁוֹב, וְיִדַע תְּמִיד מִזֶּה שֶׁצְרִיךְ לְעִשׂוֹת, וּמִתְחַלֶּה קִדְּם הַחֲטָא הִיא יְכוּל לְזַכּוֹת לְזֶה בְּחִינַת חִיּוּתוֹ הַגּוֹף הִיא מְזוּכָר, וְתְּמִיד הַשִּׁיג אִמּוּנָה וְדַעַת, וּבְשִׁבִיל זֶה הוֹשִׁיבוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֵׁם לְעִבְדָּהּ בְּפִקּוּדֵין דְּעִשָׂה וּלְשִׁמְרָהּ בְּפִקּוּדֵין דְּלֹא תַעֲשֶׂה (זוהר בראשית דף כז) דְּהִינּוּ שְׁהִיָּה צְרִיךְ רַק לְקַיֵּם וּלְשַׁמֵּר אֶת הַתּוֹרָה, לְעַבְדָּהּ וּלְשַׁמְרָהּ הֵם הַכְּלִים אֵל הַזְרִיחָה שְׁעַל-יְדֵי זֶה הִיא יְכוּל לְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף וּלְהַמְשִׁיד הָאוֹר מִשָּׁם בְּלִי הַתְּעַבּוּת הַלְּבוּשִׁים, לֹא הִיא בְּלִבּוּלֵי יִצְר הָרַע, אֵהָבוֹת וִירָאוֹת נְפִלוֹת, רַק בְּבַחֲיַת כְּתָנֹת אוֹר כְּנ"ל.

לאחר החטא צריכים להתייגע ולהתאמץ לתפוס במח את זכרון הזריחה בתוך לבוש

אף על-ידי החטא, אדם ביקר בל ילין (תהלים מט) ונתגרש מגן עֵדֶן המדרגה הזאת לא נשאר אפ"ל לא ליום אחר, וישם ה' את הברובים ואת להט החרב המתהפכת לשמור את דָּרְךְ עֵץ הַחַיִּים, (בראשית ג) שֶׁהֵם בְּחִינַת נְטוּרֵי תְרַעָא שְׁאִין מְנִיחִין לְכַלּוֹל בְּקִלּוֹת בְּאוֹר הָאֵין סוּף שֶׁשֵּׁם עָקָר הַחַיִּים הַנְּצַחִיִּים, כִּי מִבְּלָבָלִין הַמְּחַשְׁבָּה בְּכִמְהָ מִינֵי הַסְּתוֹת וּבְלִבּוּלִים שְׁנִמְשָׁכִין מִבְּחִינַת הַלֵּהט הַחֲרֹב הַמְּתַהַפֶּכֶת וְכו' זֶה מִבְּלָבֵל אֶת הָאִדָּם בְּכָל בְּרַכָּה, בְּכָל תְּפִילָּה, וְלוֹקַח מִמֶּנּוּ אֶת הַיְשׁוּב הַדַּעַת, בְּכָל שַׁבָּת, בְּכָל תְּפִילָּה, אִי אִי אִי נְטוּרֵי תְרַעָא גּוֹרְמִים שְׁאִי אִפְשָׁר לְהַתְבַּטֵּל

לאא"ס, אין לו כלים לחיים נצחיים שלו, זה מה שעובר על כל אדם אהבות ויראות נפולות, תאוות הכבוד, ירידות ונפילות, ספיקות, ואינו מבין התורה והתפילה, וצריך להתעקש להפוך כל זה לכלים ואז צריכין יגיעה גדולה קדם שנוכללין שם ואי אפשר לקבל האור משם כי אם על-ידי התלבשות בכמה לבושים וצמצומים בבחינת פתנות עור עור עם ע', היינו עור בהמה, לעבר את העור בהמה לעשות ממנה כלים שמהם נשתלשלו ונתהוו הלבושים גשמיים והם עקר התקון, כי בלי תקון הלבושים אי אפשר לקבל שום אור כפידוע.

וכמו כלל הלבושים שהם שומרים על האדם בצניעות להנצל מכל רע ומניאוף, הלבושים של האדם מראים את היראת שמים שלו, ולכן הסט"א נאחזת לפגום בבגדים ועל-פן הסטרא אחרא והקלפות פרוכים ביותר אחר המלבושים, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ו'), הני מאני דרבנן דבלו מנייהו, מחמת שעל ידם עקר המשכת האור, כי ענין הלבוש היינו שאדם לוקח חתיכת עורה"ז, בחי' עור, וצריך לעבר את זה, וזה קשה, על-פן הם פרוכים שם, כי הם פרוכים תמיד לקלקל ח"ו בחינת התקון שעל ידו נמשך ונתגלה אורו יתברך וגם כי הלבושים סמוכים אליהם, כי הלבושים הם חוץ לאדם והם בבחינת החשמ"ל שסמוך לבחינת נגה, כפידוע, ה' עשה שמציאות העולם יש לו לבוש, לפני הקליפות הקשות יש קלי' נגה, מלבוש בגימ' חשמ"ל, זהו לבוש שיש על העולמות, וכן יש לאדם מלבוש על גופו, שהיצר הרע לא יפיל אותו ולא יהרוג אותו לגמרי, כי בלי לבוש אינו אדם כלל, הלבוש עושה את האדם, לכן נתן הקב"ה אחר החטא לאדם לבוש עור, לבוש מסתיר את האדם בתוך עור, עור בהמה בחי' אהבות ויראות נפולות, ושם יש מצוות ומעשים טובים לעשות, רצונות, ולימוד תורה, כי ע"י שזוכר שה' נמצא בתוך הלבוש, מזדכך הלבוש ונעשה כלי אל הקדושה, וכמ"ש בסי' ל"ה בענין החשמ"ל, אך היצר הרע רוצה להפיל אותנו בזה וצריך להתעקש שלא להתבלבל ממנו, כי הלבושים הם המפסיקין בין הקדושה ובין הקלפה על-פן הם פרוכים אחריהם, על-פן צריכין לשמר המלבושים מאד מאד:

צמר רומז על הביטול והמשכת הרחמים, ופשתן רומז על התגברות הדין שלאחר מכן, ואסור לערב אותם

וזה בחינת ציצית, שהם תקון המלבושים, בזה אנו מתחילים מיד בבוקר, לתקן את הלבושים, במצות הציצית ה' נתן לנו כח נפלא, שנלבש לבוש שמכניס אמונה בתוך כל דבר שיש בעולם, ועי"ז ציצית שקול ככל התורה כולה, שעל-ידי זה עקר קבלת האור מהרשימו מהבטול וכנ"ל, וזה בחינת צמר ופשתים שאסור לחברם יחדיו שלא במקום מצוה כמו שכתוב (ויקרא יט) "לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו גרילים תעשה לה' וכו'" כי צמר שרשו נמשך מבחינת הבטול הנ"ל המבאר בהתורה הנ"ל, דהינו כשיש לאדם יסורין וצרות ח"ו, אזי סותם עיניו וכו', שזהו בחינת בטול אל התכלית ששם כלו טוב ושם מתבטלין כל היסורים והדינים וכו' וזהו בחינת צמר, שהוא בחינת תקוני דיקנא, בחינת (תהלים קי"ח) מן המצר קראתי יה. מדת הרחמים נקראים תיקוני דיקנא, ובה"ק אי' שתחילת התיקונים הוא מן המיצר, שאדם נמצא בצער וצועק לה' ומתבטל אליו, אזי מהפך ה' מצר לצמר. ומדות הרחמים נקראים 'עמר נקי', צמר נקי, מתיקוני עתיק, כי מדות הרחמים העליונים הם המשכת אור אין סוף, ודווקא כשארם נפל, וצריך תשובה ותיקון לחזור להתבטל להשי"ת, כמבואר בכתבים. וזהו בחינת ושער ראשה כעמר נקא (דניאל ז) שנאמר בעתיק יומין ששם עיקר בחינת הביטול כפידוע.

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ט - ל' נטילת ידיים ד' אות ט - יד

וזהו 'מן המצר קראתי' 'מן המצר' דייקא, היינו שדייקא מן המצר והדוחק והיסורים ח"ו כשזוכים לקרות אל ה' ולהכלל ולהתבטל אליו יתברך כי מדת הרחמים הגדולים ממשיכים את האור אין סוף, מציאות ההמשכה הזאת הוא דווקא כשאדם רואה את המיצר שלו, נפלתו ואני צריך תיקון ואני צועק מן המצר, אז זוכה לרחמים גדולים שכולו טוב, כי נתהפך הכל לטוב ולזכות אז זוכין להכלל בהתכלית שהוא כולו טוב, שהוא בחינת תקוני דיקנא המרומזין בפסוקי מן המצר כמבואר בכונות, שהם בחי' רחמים גדולים, בחינת כולו טוב, כי שם נתהפך הכל לטובה, כי שם נתהפכין העוונות לזכויות, בבחינת (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו, בחינת חוט של צמר שהיה תלוי ביום הכיפורים שהיה מלבין עונות וכו', ועי"ז ממילא נתבטלין כל היסורים והצרות ונתהפכין לטובות, כי אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון (שבת נה). וכשנתהפכין העונות לזכויות ונעשה ממצר צמר, ממילא נתבטלין כל היסורים, כי שם בחינת התכלית שהוא כולו טוב וכנ"ל.

ביטול אל התכלית היינו תשובה והמשכת רחמים

ר' נתן מאריך בענין צמר ופשתים, ודרך אגב למדנו שענין הביטול אל התכלית היינו תשובה ומחילת עוונות ע"י הביטול להשי"ת, שעני"ז עולים למדות הרחמים לפעול סליחה, בכח הצדיק, וכשאנו קוראים בסליחות י"ג מדות של רחמים, הוא עבודת הביטול לה', שאדם צועק מתוך המצר והצער והחרטה שלו, אז נמשכים עליו צמר ותיקוני עתיק.

ר' נתן מודיע לנו בזה, שהצמר הוא בחי' הזריחה בתוך הרשימו. לעומת הפשתן שהוא הנהגת הדין, קשה כזה, ופשתן הוא בחינת דינים וגבורות בחינת קרבן קין שהביא מפסולת שהוא זרע פשתן, ועל כן אסור לחבר צמר ופשתים שלא במקום מצוה, כי הדינים הנאחזין בפשתן מתגברין ומתגרין ביותר מאד כשמחברין עם צמר שנמשך מבחינת ביטול אל התכלית, וכמבואר בהתורה הנ"ל שכשרואין הדינים שרוצה לבטל היסורים והדינים ע"י ביטול אל התכלית, הם מתגברין ביותר, כמו שני בני אדם הנלחמים זה בזה וכו' כמו שכתוב שם עי"ש.

כי דווקא כשממשיכים מדות הרחמים להמתיק את הדינים, אנו צריכים להכין כלים, שיוכל להתחבר לתוך הכלים שלו, אם לא יהיו כלים, הרי אדרבה הצער מתגבר ביותר, וזהו איסור שעטנז שהיא התחברות צמר ופשתים, כי צמר לגבי פשתים הוא בבחינת ביטול אל התכלית כי משם שרשו, ופשתים הוא בחינת גבורות, ששם אחיזת הדינים שהם מתגרים ביותר כשרואים בחינת ביטול הנ"ל וכנ"ל. כי הלבושים של האדם הם צמר או פשתים, פשתים הוא לבוש פשוט בעוה"ז, לובשים את זה בארצות חמות מאד, בגד קליל, ממוזג, וזה מתהפך להיות כלי לתורה, בחי' מים חזקים, שהתורה חזקה להיות כלי טוב, והצמר הוא קושי הבהמיות, צמר הבהמה, אלא שזה נתהפך לענני במרחב, כיון שעובר מצב המצר, נמתק ונמשך אור הזריחה.

כי ה' נתן לנו אחר החטא כנתנות עור, ואסור לערב צמר ופשתים כאחד, כי בתחילה ממשיכים הזריחה, ואח"כ צריך לעזוב את הזריחה, ולעבד את צמר שיהיה כלי. אם מערבבם ביחד, חוזרים הצרות ח"ו, רקם אם ממשיך תורה, נעשה הפשתן כלי.

ועל כן במקום מצות ציצית בשלימות, דהיינו בזמן שהיה תכלת, מותר כלאים. כי ע"י קדושת מצות ציצית ממשיכין אור הרשימו שהוא כלל התורה כנ"ל, שעני"ז מקרין ומבטלין הדינים והיסורים אחר הביטול כשרוצים להתגבר ביותר, בבחינת הוי כל צמא לכו למים, כמ"ש שם.

ועל כן אז נמתקין גם בחינת הפשתן שהוא בחינת דינים ונעשה ג"כ בבחינת לבושים קדושים, בחינת כלים לקבל אור הרשימו של התכלית שהוא בחינת כלל התורה, כי פשתן גידולו על המים ותיקונו משם. היינו ע"י התורה שהוא בחי' מים שממשיכין מהרשימו של הביטול שעיי"ז מקררין ומבטלין היסורים והדינים כנ"ל, אבל שלא במקום מצוה שאז אין יכולת להמשיך תורה, על כן אז אסור כלאים שהוא התחברות צמר ופשתים, שלא יתגברו הדינים ביותר שמשם אחיזת כל הסט"א והקליפות כידוע.

הבל ע"ה לביטול גדול, אך לא היה לו לבוש התורה, לכן נהרג בהתגברות הדין של קין

(ג) וזה בחינת (בראשית ד) ויהי בהיותם בשרה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו. קין הרוצח הראשון שהרג את הבל, הוא התגברות הדין אחר הביטול כשאין כלי, כי הבל בבחינת צמר, בבחי' ביטול הנ"ל, כי הביא מבכורות צאנו וכו' שמהם הצמר, וקין בבחינת פשתן כי קרבנו היה זרע פשתן כמו שאמרנו רז"ל, ועל כן כשראה קין שהבל זכה להתבטל ולהכלל באור האין סוף, כי נתקבל קרבנו ועלה למקום שעלה, כמו שכתוב וישע ה' אל הבל ואל מנחתו וכו', על כן התקנא והתגרה בו מאד עד שקם עליו והרגו, כך כשארם עולה, היצר הרע רוצה להתגרות בו, דווקא כשזכה לביטול לאור אין סוף, בא היצר הרע להפיל אותו יותר ויותר. לכן הגם שהביטול הוא הדבר הכי טוב שיש, אך להזהר מאד שזה יהיה בתוך כלי, להתחדש בקיום תורה ומצוות, זה בחי' התגרות הדינים והקליפות ביותר במי שרואין שנכלל באור האין סוף וכנ"ל. וצריכין להשתדל להתגבר כנגדם ביותר, דהיינו שישתדל לזכות להמשיך תורה מהרשימו וכו' שעיי"ז יכול לעמוד כנגדם כנ"ל. ר' נתן מזהיר אותנו מאד, מי שמדבר רק מאין סוף אין סוף ואין סוף, זו סכנה גדולה מאד, שלא יתגרו בו הדינים ביותר, לכן יש להזהר להמשיך תורה, לעשות כלי, היינו ללמוד בדברי רבינו למעשה, ולדבר עם חברים לשמוע זה מזה איך לקיים, לחשוב מאיזה ענין, ועיי"ז יוכל לעמוד כנגדם.

והבל לא זכה לזה, כי אע"פ שזכה להעלות למקום שעלה, אבל לא זכה לשוב משם בשלום ולהמשיך משם תורה, כמובן בתיקוני זהר שכתב שם בענין הבל: בהוא יומא הציץ ומת, הציץ ומת זה בחי' פגם נרב ואביהוא, פגם הנכנסין לפרדס שלא זכו לכנס ולצאת בשלום כמו רבי עקיבא, רבי עקיבא נכנס בשלום ויצא בשלום, כי היה לו תורה, אך הבל הציץ ומת, כי לא היה לו הכלי של תורה, לכן הרגו קין, כי לאחר הביטול לאא"ס, נשבר אדם לגמרי ע"י התגרות הדינים רח"ל, וכל זה כיון שאין לו כלי, דהיינו שלא זכו כששבו מהביטול בבחינת 'ושבו' להמשיך משם תורה, ועל כן זה הציץ וזה הציץ וכו'. ועל כן היה כח לקין, בחינת הדינים, להתגרות בהבל עד שהרגו מחמת שהיה בבחינת הציץ ומת, שלא זכה להמשיך תורה משם שעיי"ז יהיה לו כח לעמוד כנגדו וכנ"ל.

ר' נתן מזהיר לנו כמה ההתגרות באדם שאינו מכין כלי אל הביטול לאא"ס, ומבאר מה היה פגם של הבל, וכתוב שמשעה רבינו הוא התיקון של הבל. וזה שכתב ר' נתן באות יד.

משה רבינו הוא תיקונו של הבל, כי המשיך תורה פשוטה שיהיה לנו כלים ולבושים אל הזריחה

(יד) וזה ששבח שלמה המלך ע"ה את משה רבינו ע"ה 'מי עלה שמים וירד מי אסף רוח בחפניו, מי צרר מים בשמלה מי הקים כל אפסי ארץ'. כי משה זכה לזה הביטול בתכלית השלימות עד שזכה להמשיך כל התורה משם כנ"ל. וזה 'מי עלה שמים וירד' היינו מי זכה כמשה לעלות שמים ולירד, שזהו בחי' רבי עקיבא שנכנס בשלום ויצא בשלום, דהיינו שעלה שמים שזהו בחינת ביטול הנ"ל בשלימות באמת שע"ז עלה למקום שעלה, וכמו שהוא זכיה ומעלה נפלאה העליה, כמו כן היא זכיה ומעלה נפלאה ביותר הירידה שיזכה לירד משם בשלום. דהיינו שיוכל לעמוד בעת הירידה נגד המקטרגים והסט"א המתגרים אח"כ ביותר ויותר כנ"ל. אבל מי זכה לעמוד בזה כמשה שעלה וירד בשלום, כי זכה להמשיך מהזריחה של הביטול כל התורה הקדושה שדיבר ה' יתברך משם, כי רק ע"י התורה עומדים כנגדם כנ"ל. משה רבינו עלה לשער הנ', נורא נוראות וזכה להוריד תורה בפשטות, לקיים מצוות פשוטות, ללבוש ציצית ולהניח תפילין, לסור מרע ולעשות טוב, לאהוב את ה' ולירא את ה', בתוך כלים ולבושים פשוטים בעוה"ז, שזהו עיקר תיקון העולם.

וזהו, מי אסף רוח בחפניו מי צרר מים בשמלה, זה בחינת המשכה התורה משם, כי התורה הוא בחינת רוח אלקים, בחינת רוח הקודש, בחי' ורוח אלקים מרחפת על פני המים, שהוא רוחו של משה משיח שמרחף על אנפי אוריתא, כמובא במ"א (לקו"ת סי' ל"ב) וזהו 'מי אסף רוח בחפניו' שאסף וקיבץ הרוח הקודש, רוח אלקים, שהוא בחי' המשכת התורה, אסף אותו בחפניו, דהיינו בידי, שבהם מקבלין את התורה שהיא בחי' אצבע אלקים וכנ"ל, וזהו, מי צרר מים בשמלה, מים, הם מימי התורה, בחי' הוי כל צמא לנו למים, המוזכר בהתורה הנ"ל, ע"ש, שבהם מקרין ומבטלין היסורים והדינים והמקטרגים אחר ששבין מהביטול, בבחי' 'וצמית והלכת אל כלים ושתית מאשר ישאבון הנערים' כמבואר שם ע"ש.

כלל הענין שמשה רבינו נתן לנו תורה, ותמיד יכול האדם ע"י לימוד משנה גמ' וזה"ק, בפרט ע"י לימוד ספרי רבינו בחשק גדול, ע"ז ממשיך עליו כחו של משה רבינו, מי צרר מים בחפניו, וכך נותנים לכל אדם כלים שיוכל לקבל את הזריחה, ואז יוכל לחדש דברי תורה.

הכלי אל ההתנצצות הוא ע"י שמחדש בדברי רבינו לא בשביל לומר לאחרים את החידוש

כי עיקר הכלי שלנו הוא התבודדות עם רצונות וכיסופין להשי"ת בקיום המצוות, ואז ע"י הזריחה מאיר בו בתוך ההשתוקקות, מוצא איזה רביקות בה', ואומר הנה מצאתי התחדשות איך להדבק בה' במצוה זו ובמצוה זו, וזהו הכח המופלא של רביה"ק, החידושי תורה של רבינו, כמו שר' נתן מזכיר כ"פ שע"י חידושי תורה שזוכים לחדש בדברי רבינו, לא בשביל להגיד לאחרים, אלא בשביל לעבוד את ה' עם זה, ע"ז הוא יוכל להתחדש יותר ויותר להדבק בה' יותר, לאכול בקדושה יותר, להתנהג בקדושה יותר בכל דבר. וכך יוכל להבין בכל ענין של לימוד לפי מדרגתו, שזהו העבודה האמיתית של האדם.

ולפעמים יש שהאדם רחוק מלחדש חידושי תורה, אזי עיקר החידושי תורה שלו, זה התחזקות, דהיינו שהלימוד יאיר לו משהו, ובכל לימוד, יש אחד שמבין יותר עמוק, יש אחד

ליקוטי הלכות ח"א דף כ"ט - ל' נטילת ידיים ד' אות ט - יד

שמבין בפשטות, ובתוך זה יש מה שאחד שומע מהשני ומקבל ממנו, מקבלים הארה ואח"כ מבינים לבר, וכן בכל לימוד ספרי רבינו, מה ששומעים וחושבים וזוכים להתחדש, זהו עיקר הדרך למעשה לזכות עי"ז לכלים, לקבל את הרשימו מהזריחה.

זהו הפלא שר' נתן מאריך, שזהו כחו של משה רבינו שהמשיך לנו תורה, זהו כח של הצדיקי אמת, רשב"י, אריז"ל בעש"ט ורביה"ק, מי עלה שמים וירד, אסף מים בחפניו, שעלה והמשיך לנו דברי תורה כאלה, ואנו צריכים להתחזק ביחד לדבר בדברי רבינו, להמשיך עי"ז שיהיה לנו כלים ולבושים לקבל את הזריחה.

כי בעל השדה מכניס אותנו חזרה לגן עדן, ורבינו מזהיר שאחד לא יכחיש את חבירו, כי כל אחד יש לו כלים אחרים, אחד בפשטות, אחד בעומק, אחד יותר עמוק, כל אחד ימצא את דרכו לחזור לגן עדן ולעבוד את ה' באמת אמן.